

> Retouradres Postbus 30155, 9700 LG Groningen

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. **Persoonlijke levenssfeer - bescherming**
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag

Contact

Beleidsadviseur
Persoonlijke levenssfeer

Accountmanager
Persoonlijke levenssfeer - be

Uw brief van

31 augustus 2022

Uw kenmerk

33777667

Onze referentie

HD.022.138

Bijlage:

Datum: 25 oktober 2022

Betreft: Uitvoeringstoets ontwerpbesluit wijziging UWHW 2008 i.v.m. stopzetten
verlaagd wettelijk collegegeld

Geachte **Persoonlijke levenssfeer - bescherm**

In uw brief van 31 augustus 2022 hebt u mij verzocht een uitvoeringstoets uit te brengen op een ontwerpbesluit tot wijziging van het Uitvoeringsbesluit WHW 2008 (UWHW 2008) in verband met het stopzetten van het verlaagd wettelijk collegegeld per studiejaar 2024-2025. Tevens heeft u mij verzocht het ontwerpbesluit uit te zetten bij de hoger onderwijsinstellingen, Studielink en andere betrokken uitvoeringsorganen om de impact in de keten inzichtelijk te krijgen (een instellingstoets).

Conclusie

DUO acht het ontwerpbesluit uitvoerbaar. De benodigde aanpassingen aan de systemen en uitvoeringsprocessen van DUO (hoofdproduct Registers en hoofdproduct Studiefinanciering) zijn maakbaar en haalbaar zodat DUO per 1 oktober 2023 (de start van de aanmeldingen voor het studiejaar 2024-2025) is ingericht op het niet meer afgeven van een indicatie verlaagd wettelijk collegegeld voor eerstejaarsstudenten en tweedejaarsstudenten aan een lerarenopleiding. Hiervoor is publicatie van de wijziging van het UWHW 2008 voor 1 oktober 2023 noodzakelijk gezien de openstelling op voornoemde datum van de aanmelding voor het studiejaar 2024-2025. Er zal dan nog uitsluitend een indicatie verlaagd wettelijk collegegeld worden afgegeven voor de tweedejaarsstudenten aan een lerarenopleiding die onder de overgangsbepaling van het ontwerpbesluit vallen. Ook het uitvoeringsproces voor de afhandeling van aanvragen collegegeldkrediet en levenlanglerenkrediet zal per studiejaar 2024-2025 zijn ingericht op deze gewijzigde doelgroep. Per 1 oktober 2024 (de start van de aanmeldingen voor het studiejaar 2025-2026) wordt er in het geheel geen indicatie verlaagd wettelijk collegegeld meer afgegeven en is er bij de aanvraag van collegegeldkrediet en levenlanglerenkrediet voor het studiejaar 2025-2026 geen keuzemogelijkheid meer voor verlaagd wettelijk collegegeld.

Inhoud ontwerpbesluit

Momenteel is in het UWHW 2008 in hoofdstuk 2, afdeling 2, paragraaf 3, bepaald dat aanspraak wordt gemaakt op verlaagd wettelijk collegegeld door:

- alle eerstejaarsstudenten in het hoger onderwijs die een associate degree- of een bacheloropleiding volgen aan een bekostigde ho-instelling (in voltijd, deeltijd of duaal), met inbegrip van het intensief en kleinschalig onderwijs, en
- alle tweedejaarsstudenten die een associate degree-, bachelor- of masteropleiding volgen op het gebied van onderwijs (hierna te noemen: lerarenopleidingen) aan een bekostigde ho-instelling (in voltijd, deeltijd of duaal).

De in paragraaf 3 opgenomen artikelen bepalen de omvang (artikel 2.4b), de voorwaarden waaronder eerstejaarsstudenten aanspraak maken op verlaagd wettelijk collegegeld en de duur van deze aanspraak (artikel 2.4c), de voorwaarden waaronder tweedejaarsstudenten aan een lerarenopleiding aanspraak maken op een extra jaar verlaagd wettelijk collegegeld en de duur van deze aanspraak (artikelen 2.4d en 2.4e).

1.

Met het ontwerpbesluit komt paragraaf 3 te vervallen en daarmee ook de genoemde aanspraken van de eerstejaarsstudenten en tweedejaarsstudenten aan een lerarenopleiding. Op deze wijze wordt geregeld dat deze studenten vanaf studiejaar 2024-2025 het volledig wettelijk collegegeld (mits zij aan alle voorwaarden daartoe voldoen) zijn verschuldigd.

2.

Voor studenten die in februari 2023 of september 2023 met een lerarenopleiding zijn gestart is in het ontwerpbesluit overgangsrecht opgenomen zodat zij hun aanspraak op een tweede jaar verlaagd wettelijk collegegeld in het studiejaar 2024-2025 behouden. Dit wordt geregeld met het nieuwe artikel 7.1c.

3.

In de toelichting op het ontwerpbesluit wordt aangeven dat ervoor is gekozen om de in de in WHW opgenomen grondslag (artikel 7.45 vijfde lid en 7.45a, vijfde lid), om groepen aan te wijzen die aanspraak maken op het betalen van een verlaagd bedrag aan collegegeld, te behouden. Daarmee blijft de mogelijkheid bestaan - mochten zich in de toekomst daartoe ontwikkelingen voordoen - het wettelijk collegegeld voor nader aan te wijzen groepen te verlagen.

Inwerkingtreding van het ontwerpbesluit is voorzien per 1 september 2024. Er wordt, met het oog op het feit dat de aanmeldingen voor het studiejaar 2024-2025 per 1 oktober 23 openstaan, gestreefd naar publicatie van het ontwerpbesluit per 1 september 2023.

Reactie Inspectie van het Onderwijs en Auditdienst Rijk

In het kader van het geïntegreerde toezicht is deze uitvoeringstoets ook uitgezet bij de Inspectie en de ADR. De Inspectie heeft aangegeven geen opmerkingen te hebben. Van de ADR is geen reactie ontvangen. Mocht er vanuit de ADR nog een inhoudelijke reactie volgen dan zal deze worden nagezonden.

Impactbepaling instellingen door Studielink (instellingstoets)

Conform uw verzoek heeft DUO Studielink verzocht een analyse te maken voor het veld zodat de impact in de keten van Studielink, de instellingen en eventuele andere uitvoeringsorganen inzichtelijk wordt gemaakt. De betreffende instellingstoets wordt nagezonden.

Consequenties voor systemen en processen bij DUO.

Om vast te stellen of de in te voeren bepalingen invloed hebben op de (geautomatiseerde) processen bij DUO heeft DUO een analyse uitgevoerd op de voorgestelde wijzigingen. Daaruit is naar voren gekomen dat het ontwerpbesluit gevolgen heeft voor de systemen en uitvoeringsprocessen binnen de hoofdproducten Registers en Studiefinanciering.

Registers

De verantwoordelijkheid voor het bepalen van de hoogte van het collegegeld ligt primair bij de onderwijsinstellingen. Voor het bepalen van de soort collegegeld heeft DUO binnen ROD-HO een service ontwikkeld voor de onderwijsinstellingen (die tevens gebruikt kan worden door de student en de directie Onderwijsvolgers (OVG) van DUO). Deze service is de indicatie soort collegegeld (ISC). De onderwijsinstellingen vragen (zelf of via Studielink) voor een student de indicatie soort collegegeld op en DUO bepaalt op basis van de in de ROD beschikbare gegevens (combinatie student, opleiding, eerder behaalde graden, datum inschrijving) de indicatie soort collegegeld volgens een beslisboom. De indicatie soort collegegeld die wordt teruggekoppeld aan de onderwijsinstelling (al dan niet via Studielink) kan wettelijk collegegeld zijn (W), instellingscollegegeld (I) of verlaagd wettelijk collegegeld (L).

De bepaling of er recht bestaat op verlaagd collegegeld is een apart stuk functionaliteit binnen het proces indicatie soort collegegeld. Het is een extra stap boven op de bepaling van het wettelijk collegegeld en is niet verweven met de bepaling van het wettelijk collegegeld.

Het ontwerpbesluit brengt met zich mee dat:

- a. op 1 september 2024 alleen nog recht op verlaagd wettelijk collegegeld geldt voor die studenten die een lerarenopleiding (associate degree-opleiding, bacheloropleiding of masteropleiding) volgen én op 1 september 2023 stonden ingeschreven voor een lerarenopleiding (associate degree-opleiding, bacheloropleiding of masteropleiding);
- b. er op 1 september 2025 geen doelgroep meer is die recht heeft op verlaagd wettelijk collegegeld.

Dit betekent dat DUO in twee stappen een aanpassing moet doorvoeren in het proces indicatie soort collegegeld binnen de functionaliteit verlaagd collegegeld inhoudende:

1. voor inschrijvingen per 1 september 2024 (studiejaar 2024-2025) wordt alleen nog voor de bovengenoemde doelgroep studenten lerarenopleiding een indicatie L wordt verstrekt. DUO moet daartoe de beslisboom van de functionaliteit verlaagd collegegeld aanpassen en past de functionaliteit vanaf 1 oktober 2023 (de start van de aanmeldingen voor het studiejaar 2024-2025) nog uitsluitend toe voor de doelgroep genoemd onder a. Overige groepen krijgen geen indicatie L meer.
2. voor inschrijvingen per 1 september 2025 (studiejaar 2025-2026) wordt er in het geheel (dus voor geen enkele groep) geen indicatie L meer verstrekt hetgeen inhoudt dat DUO de functionaliteit verlaagd collegegeld per 1 oktober 2024 (de start van de aanmeldingen voor het studiejaar 2025-2026) niet meer toepast.

Nu de grondslag in de WHW, om groepen voor verlaagd wettelijk collegegeld aan te wijzen blijft gehandhaafd, moet het wel mogelijk blijven om de indicatie L in de keten te hanteren.

Uitgangspunt van DUO is daarom dat er geen wijzigingen doorgevoerd hoeven te worden in het berichtenverkeer richting Studielink, de instellingen en intern DUO naar het hoofdproduct Studiefinanciering (voor bepaling collegegeldkrediet en levenlanglerenkrediet), maar dat de velden die betrekking hebben op verlaagd

wettelijk collegegeld niet meer gebruikt (gevuld) worden. DUO past per studiejaar 2025-2026 de functionaliteit dus niet meer toe en verstrekt de indicatie L niet meer, maar bewaart de functionaliteit wel voor het geval in de toekomst besloten wordt toch weer groepen van studenten aan te wijzen in de UWHW 2008.

Hiertoe zullen bedrijfsregels en de onderliggende documentatie aangepast moeten gaan worden en is er ook een aanpassing qua overgangsscenario nodig, inhoudende dat een bevraging voor studiejaar x nog wel een indicatie L zou mogen opleveren en voor studiejaar x+1 niet meer.

Verder geldt dat de applicaties die gebruik maken van de bedrijfsregels (zoals HOI, HOST, STI) aangepast zullen moeten worden en in een nieuwe versie opgeleverd moeten worden. Aan bovenstaande zijn eveneens testwerkzaamheden verbonden. Bovengenoemde ICT-aanpassingen zijn geraamd op 500 uur.

OCW heeft gekozen voor een actieve communicatie richting het veld over de wijzigingen aangaande het verlaagd wettelijk collegegeld. In deze communicatie zijn de hoger onderwijsinstellingen, koepelorganisaties en studentenbonden meegenomen. De aanpassingen op het gebied van communicatie bij DUO zijn daarmee beperkt tot aanpassingen in het programma van eisen ROD-HO, informatie op de zakelijke website, alsmede handleidingen of werkinstructies. Deze aanpassingen worden geraamd op 100 uur.

Realisatie van bovengenoemde werkzaamheden per 1 oktober 2023 wordt haalbaar geacht.

Volledigheidshalve merkt DUO nog op dat te zijner tijd vanuit OCW ook de tekst op de site van de Rijksoverheid aangaande verlaagd wettelijk collegegeld en de daarop gepubliceerde lijst van lerarenopleidingen die recht geven op een tweede jaar verlaagd wettelijk collegegeld, herzien zal moeten worden.

Studiefinanciering

Bij de directie OVG van DUO kan een student op 2 manieren collegegeldkrediet of levenlanglerenkrediet aanvragen, namelijk via Mijn DUO of via een aanvraagformulier.

In Mijn DUO wordt de student bij het aanvragen (en wijzigen) van collegegeldkrediet of levenlanglerenkrediet op het klantscherm drie keuzemogelijkheden voorgelegd bij de vraag hoeveel collegegeld er betaald moet worden, bestaande uit het normbedrag van het verlaagd wettelijk collegegeld, het wettelijk collegegeld en een veld waarin de student zelf een bedrag in kan vullen (voornamelijk bedoeld voor instellingscollegegeld).

Het collegegeldkrediet en levenlanglerenkrediet kunnen ook aangevraagd worden door middel van formulieren. Op deze formulieren worden geen bedragen getoond. De student kan aangeven verlaagd wettelijk, wettelijk of instellingscollegegeld te betalen.

De medewerkersschermen bij de directie OVG zijn op dit moment zo ingericht dat ook een medewerker de eerder genoemde drie opties voor het te betalen collegegeld ziet.

Het ontwerpbesluit brengt met zich mee dat bij de directie OVG van DUO de klant- en medewerkersschermen in twee stappen moeten worden aangepast. Allereerst moet in kwartaal 3 of 4 van 2023 de toelichting worden aangepast op de schermen, zodat duidelijk is dat het verlaagd wettelijk collegegeld per 1 september 2024 verdwijnt voor eerstejaarsstudenten en voor wie het verlaagd wettelijk collegegeld nog wel geldt. Per 1 september 2025 moet op deze schermen opnieuw de toelichting worden aangepast door alle informatie over het verlaagd wettelijk collegegeld te verwijderen. Daarnaast moet de mogelijkheid weggenomen worden om aan te geven dat het verlaagd wettelijk collegegeld wordt betaald. Voor

bovenstaande ICT-werkzaamheden is 800 uur geraamd.

Bovenstaande werkwijze zal ook worden gevolgd voor het wat betreft het aanpassen van de aanvraag en- wijzigingsformulieren en de toelichtingen die daarin zijn opgenomen. Verder zal de informatie rondom het verlaagd wettelijk collegegeld op de particuliere website van duo.nl worden aangepast. Deze aanpassingen op het gebied van communicatie zijn op 100 uur geraamd.

Verder geldt dat de medewerkers van OVG-Uitvoering op de hoogte moeten worden gebracht van het afschaffen van het verlaagd wettelijk collegegeld en de gevolgen hiervan voor het collegegeldkrediet en levenlanglerenkrediet en zullen werkinstructies moeten worden aangepast. Voor deze werkzaamheden is 100 uur geraamd.

Bovengenoemde werkzaamheden (ICT en lijninzet) zullen gespreid over de jaren 2023, 2024 en 2025 worden uitgevoerd waarbij het zwaartepunt van werkzaamheden zich in 2024 zal concentreren. Zoals het nu wordt ingeschat zal het merendeel van het werk met betrekking tot het afschaffen van het verlaagd wettelijk collegegeld voor het studiejaar 2024-2025 bij OVG kunnen worden uitgevoerd na de piek van het herinvoeren van de basisbeurs en daarmee lijken de aanpassingen haalbaar. Daarbij dient er wel rekening mee te worden gehouden dat deze werkzaamheden druk kunnen leggen op de nazorgperiode van de herinvoering basisbeurs.

Bekostiging

Voor het hoofdproduct Bekostiging heeft het ontwerpbesluit geen gevolgen.

Voorbehoud haalbaarheid in verband met tijdige publicatie wetgeving

Zoals al gemeld geldt dat aanmelden voor een opleiding in het bekostigde hoger onderwijs voor het studiejaar 2024-2025 reeds per 1 oktober 2023 mogelijk is. Dit betekent dat DUO de bovengenoemde aanpassingen voor en uiterlijk op die datum moet hebben doorgevoerd, maar daarvoor is wel een juridische basis vereist, namelijk een gewijzigd UWHW 2008.

Om die reden is al op ambtelijk niveau afgestemd dat een vereiste voor het doorvoeren van de aanpassingen per 1 oktober 2023 een tijdige publicatie van het ontwerpbesluit is.

Om die reden wordt nu gekoerst op publicatie van het besluit per 1 september 2023 zodat DUO voldoende tijd heeft om de aanpassingen door te voeren. Mocht er desalniettemin vertraging optreden in het wetgevingsproces dan zal tijdig vanuit de beleidsdirectie met DUO besproken moeten worden welke gevolgen dit heeft voor het moment van het kunnen doorvoeren van de aanpassingen in het proces van de indicatie soort collegegeld en het aanvraagproces voor collegegeldkrediet en levenlanglerenkrediet.

Kosten

Verandercapaciteit Beleidsportfolio (in uren)

ICT-aanpassingen	Totaal	2023	2024	2025
Registers	500	500		
Studiefinanciering	800	100	500	200
Totaal	1.300	600	500	200

De werkzaamheden portfolioinzet naar aanleiding van deze uitvoeringstoets zijn geraamd op totaal 1.300 uur in de jaren 2023 t/m 2025, te weten 2023 600 uur (Registers 500 uur en Studiefinanciering 100 uur), 2024 500 uur (Studiefinanciering) en 2025 200 uur (Studiefinanciering). Na akkoord wordt deze opdracht meegenomen in het gesprek opstellen beleidsportfolio MA2023 (gedekt

met generieke middelen verandercapaciteit). Eventuele mutaties naar aanleiding van een actuele raming lopen mee in betreffende herijkingen beleidsportfolio.

Incidentele uitvoeringskosten (in uren)

Lijninzet	Totaal	2023	2024	2025
Registers	100	100		
Studiefinanciering	200	75	75	50
Totaal in uren	300	175	75	50
Totaal in geld	€24.000	€14.000	€6.000	€4.000

Uurtarief lijninzet is €82 per uur, prijspeil 2022.

De uitvoeringstoets leidt tot een raming van incidentele lijninzet van 300 uur in de jaren 2023 t/m 2025 voor een bedrag van €24.000 (prijspeil 2022). Indien sprake is van substantiële wijzigingen in voortgang en kosten, brengt DUO dit tijdig bij HO ter tafel. DUO stelt voor dat HO het bedrag van €24.000 in één keer beschikbaar stelt.

Er worden geen structurele kosten voorzien.

Opdrachtverlening

Ik verzoek u binnen acht weken na ontvangstdatum op deze toets te reageren en mij opdracht te verstrekken voor de aanpassingen bij de hoofdproducten Registers en Studiefinanciering. Het gaat om een raming beleidsportfolio van in totaal 1.300 uur voor de jaren 2023 t/m 2025. Na akkoord zal DUO deze meenemen in het gesprek opstellen beleidsportfolio MA2023.

Daarnaast leidt deze uitvoeringstoets tot €24.000 (300 uur) aan incidentele uitvoeringskosten in de jaren 2023 t/m 2025. DUO stelt voor deze middelen in één keer beschikbaar te stellen.

Wanneer de opdracht wordt verleend na het verstrijken van deze periode, moet u er rekening mee houden dat een actualisatie nodig kan zijn betreffende haalbaarheid, maakbaarheid en de uren.

Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Persoonlijke levenssfeer - bescherming